

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖSPäätös nro 33/2009
15.5.2009**Asia:** Korvausvaatimus**Oikaisuvaatimuksen tekijä:**

A

Virasto: Korkeakoulu**Korvausvaatimus:**

A:lle on maksettava 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Perusteet:

Korkeakoulu on nimittänyt A:n kolmesti määräaikaiseen virkasuhteeseen ajalla 1.3. – 31.12.2005, 1.1. – 31.12.2006 ja 1.1. – 31.12.2007. A on koko ajan toiminut samoissa opetustehtävissä. Nimityskirjoissa määräaikaisuuden perusteeksi on ilmoitettu ainoastaan sijaisuus. Nimityskirjoista ei sen sijaan ilmene kenen sijaiseksi A on nimitetty. Tosiasiassa korkeakoulu on tuolloin ja jo vuosien ajan tuota ennen saanut lisäresursseja oikeustieteellisten aineiden opettajien palkkaamiseen kahden määräaikaisen virkamiehen muodossa.

A on toimittanut korkeakoululle 8.1.2008 päivätyn kirjeen asian johdosta ja tiedustellut sovinnollisen ratkaisun mahdollisuutta. Kirje ei tuottanut tulosta. Sen sijaan korkeakoulu myöntää kirjeeseen toimittamassaan vastauksessa avoimesti, että A:lla on mahdollisuus hakea virkamieslautakunnalta korvausta virkamieslain 9 §:n ja 56 §:n mukaisesti.

Uuden korkeakoulun henkilöstösuunnitelmassa 1.1.2008 on osoitettu täsmälleen A:n työtehtäviä vastaava uusi virka kenttätiimiin. Näin ollen A on voinut

perustellusti odottaa, että hänen pitkä virkasuhteensa tulee säilymään myös jatkossa. Tämäkin on korvauksen suuruutta korottava seikka. Korkeakoulu on lisäksi joutunut A:n virkasuhteen päättymisen jälkeen palkkaamaan A:n entisten työtehtävien hoitoon määräaikaisen työntekijän kenttäimiin.

A on hoitanut työtehtävänsä tunnollisesti. Korvauksen suuruuteen tulee vaikuttaa myös se seikka, että A on 24.4.2008 täyttänyt 44 vuotta ja hänen työllistymisensä on huomattavasti vaikeampaa kuin nuoremman henkilön. A on 14.3.2008 ollut edelleen työttömänä työnhakijana työvoimavirastossa.

Vastine:

Korkeakoulu on antanut vastineen. A:n korvausvaatimukseen on sovellettava valtion virkamieslain säännöksiä siinä muodossa kuin ne olivat nimittämishetkillä. Kaikkiin A:n nimittämiskirjoihin on määräaikaisuuden perusteeksi merkitty sijaisuus, mikä on vastannut virkamieslain tuolloin voimassa olleita säännöksiä ja myös tosiasiallisia olosuhteita. A on nimitetty määräaikaiseen virkasuhteeseen ajalla 1.3. – 31.12.2007, koska oikeustieteellisten aineiden opettaja B on ollut tuona aikana poissa opetus- ja opetusalueen esimiehen tehtävistä työskennellessään korkeakoulun esikunnassa ja johdossa. Korkeakoulussa on ollut tarvetta oikeustieteellisten aineiden opettajien työtehtävien uudelleen järjestelyyn 1.3.2005 alkaen, koska A:n ohella samana päivänä on täytetty vakinaisesti yksi oikeustieteellisten aineiden opettajan virka sekä nimitetty virkaa perustamatta yksi virkamies määräaikaiseen oikeustieteellisten aineiden opettajan virkasuhteeseen lisätyövoiman tarpeen vuoksi. Tästä syystä korkeakoulu on osoittanut A:lle muita kuin B:lle kuuluneita opetustehtäviä. Tämä työnjohdollinen ratkaisu ei kuitenkaan muuta sitä tosiseikkaa, että A:n määräaikaisen virkasuhteen perusteena on ollut B:n sijaisuus.

Ensimmäistä nimityspäätöstä tehtäessä korkeakoululla on ollut tiedossa vain korkeakoulun johtajan päätös siirtää B tilapäisesti työskentelemään korkeakoulun esikunnassa vuoden 2005 loppuun. Koska kyseessä on ollut virasto sisäinen työkierto, B:lle ei myönnetty virkavapautta, mutta työkierto on katsottu perusteeksi sijaisuudelle. Toisella kerralla A on nimitetty 1.12.2005, jolloin on ollut tiedossa korkeakoulun esikunnassa erikoissuunnittelija C:lle 1.10.2005 – 31.12.2006 myönnetty virkavapaus ja oikeustieteellisten aineiden opettaja B:n nimittäminen C:n sijaiseksi samaksi ajaksi. Korkeakoulu on siten jatkanut uudella nimityksellä A:n määräaikaista virkasuhdetta vastaamaan nimityshetkellä tiedossa olevaa sijaisuustarvetta. B:lle annettu nimitys erikoissuunnittelijan määräaikaiseen virkasuhteeseen on sittemmin peruutettu, koska B on nimitetty hallintojohtajan määräaikaiseen virkasuhteeseen 10.4.2006 - 31.5.2007. Syynä tähän ovat olleet korkeakoulun johtajan ja hallintojohtajan virkavapaudet, jotka eivät olleet tiedossa silloin, kun A:n virkasuhdetta oli jatkettu uudella nimityksellä. A nimitettiin viimeisen kerran 30.10.2006 määräaikaiseen virkasuhteeseen. Tuolloin on ollut tiedossa ainoastaan B:n hallintojohtajan määräaikaisen virkasuhteen jatkuminen 31.5.2007 saakka, mutta samalla oli ennakoitavissa, että B:n työskentely tulisi jatkumaan joka tapauksessa korkeakoulun esikunnassa oppilaitosten yhdistymiseen eli 31.12.2007 saakka.

Korkeakoululla ei ole enää 31.12.2007 jälkeen ollut virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukaista perustetta nimittää A:ta viransijaiseksi, koska korkeakou-

lun oikeustieteellisten aineiden opettaja B on 1.1.2008 lukien nimitetty korkeakoulun lakimiehen virkaan. Tästä syystä korkeakoulussa on tullut avoimeksi opettajan virka, jonka sijoitusyksikkö, tehtävänkuva sekä tehtävien edellyttämä koulutus voivat poiketa ylijohdon 7.1.2008 vahvistamasta uuden oppilaitoksen alustavasta henkilöstösuunnitelmasta. Korkeakoulussa ei ole erityisiä oikeustieteellisten aineiden opettajien virkoja kuten korkeakoulussa oli.

Vastaselitys:

A on vastaselityksessään todennut muun muassa, että 1.3.2005 korkeakouluun on nimitetty yhtä aikaa A:n kanssa määräaikaiseen virkasuhteeseen VT D. D jatkoi B:n töiden tekemistä rikosprosessioikeudessa. A:n työhönottohaastattelussa oli nimenomaan painotettu sitä, että A:n tehtävät olisivat hallinnon opettajan tehtäviä eikä B:n rikos- ja prosessioikeuden tehtäviä, vaikka A on erikoistunut rikosprosessioikeuteen lisensiaattitutkimuksessaankin. D siirtyi B:n työhuoneeseen ja työpisteeseen. Vuoden vaihteessa 2006-2007 rikostorjuntatiimin johtaja, ylikomisario B tiedusteli A:lta, voisiko hän siirtyä tekemään B:n töitä rikostorjuntatiimiin, mitä A ei halunnut tehdä. Näin ollen jos joku, niin D on otettu B:n sijaiseksi 1.3.2005. Mikäli koulu ei myönnä sitä, että A on nimitetty koulun normaalin käytännön mukaan lisäresurssiksi ja perusteettomasti, esittää A editiovaatimuksen D:n nimityskirjasta. Näin koulun esittämä väite siitä, että A on nimitetty B:n sijaiseksi, voidaan todeta vääräksi. Koulu toteaa lisäksi vastineessaan, ettei B ole ollut virkavapaalla vuonna 2005, jolloin A:n määräaikainen virkasuhde on alkanut. Näin ollen A:n määräaikaisuuden peruste ei ole voinut olla B:n virkavapaasijaisuus.

Lisäselvitys:

Korkeakoulu on toimittanut pyynnöstä D:n 28.2.2008 päivätyn nimittämiskirjan. D:n nimityskirjasta ilmenee, että hänet on nimitetty korkeakouluun oikeustieteellisten aineiden opettajan määräaikaiseen virkasuhteeseen ajalla 1.3. - 31.12.2005 ja määräaikaisuuden perusteeksi on ilmoitettu määräaikaisen virkasuhteen loppuaika.

Lisävastaselitys:

A on antamassaan lisävastaselityksessä todennut muun muassa, että D ei ole tullut tekemään kenenkään aiemmin määräaikaisessa virkasuhteessa olleen keskeytynyttä määräaikaista viransijaisuutta sen loppuajaksi.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukaan virkamieheksi voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos työn luonne, sijaisuus,

avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon väliaikainen järjestäminen tai harjoittelu edellyttää määräaikaista virkasuhdetta.

Virkamieslain 56 §:n mukaan virkamiehellä, joka on ilman 9 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyä perustetta nimitetty määräajaksi tai ilman pätevää syytä toistuvasti peräkkäin nimitetty 9 §:n 1 tai 2 momentin nojalla määräajaksi, on oikeus virkasuhteen virastoon päättyessä sen vuoksi, ettei häntä enää nimitetä tämän viraston virkamieheksi, saada virastolta vähintään 6 ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Nimitysten perusteista esitetty selvitys

Nimitys 1.3. – 31.12.2005:

Korkeakoulun mukaan A:n määräaikaisen nimityksen perusteena on ollut oikeustieteellisten aineiden opettaja B:n sijaisuus. B on korkeakoulun johtajan päätöksellä siirretty tilapäisesti työskentelemään korkeakoulun esikunnassa vuoden 2005 loppuun. A:lle on kuitenkin työnjohdollisista syistä osoitettu muita kuin B:lle kuuluneita opetustehtäviä. Työnjohdolliset syyt ovat liittyneet siihen, että 1.3.2005 korkeakoulussa on täytetty vakinaisesti yksi oikeustieteellisten aineiden opettajan virka ja A:n lisäksi myös toinen virkamies on nimitetty määräaikaiseen oikeustieteellisten aineiden opettajan virkasuhteeseen lisätyövoiman tarpeen vuoksi.

Nimitys 1.1. – 31.12.2006:

Korkeakoulun mukaan A:n määräaikaisen nimityksen perusteena on edelleen ollut opettaja B:n sijaisuus. B on nimitetty korkeakoulun esikunnassa erikoissuunnittelijan määräaikaiseen virkasuhteeseen ajaksi 1.10.2005 – 31.12.2006 ja hänelle on edellä mainituksi ajaksi myönnetty virkavapautta oikeustieteellisten aineiden opettajan virasta. Tämä nimitys on peruutettu, kun B on nimitetty hallintojohtajan määräaikaiseen virkasuhteeseen osittain päällekkäiselle ajalle 10.4.2006 - 31.5.2007.

Nimitys 1.1. – 31.12.2007:

B on edellä kerrotulla tavalla ollut nimitettynä hallintojohtajan määräaikaiseen virkasuhteeseen 10.4.2006 – 31.5.2007. Korkeakoulun mukaan samalla on ollut ennakoitavissa, että B:n työskentely tulisi jatkumaan korkeakoulun esikunnassa oppilaitosten yhdistymiseen eli 31.12.2007 saakka, koska B osallistui yhdistymisen valmisteluun. A on siten nimitetty B:n sijaisuuden perusteella 31.12.2007 saakka. B on 1.1.2008 lukien nimitetty korkeakoulun lakimiehen virkaan, mistä johtuen korkeakoulussa on tullut avoimeksi opettajan virka.

Oikeudellinen arvio

Valtion virkamieslain 6 §:n 3 momentin säännös on tullut voimaan 1.1.2008 eli A:n määräaikaisten nimitysten jälkeen, eikä kyseinen säännös siten tule sovellettavaksi tässä asiassa.

Hallituksen esityksessä valtion virkamieslaiksi (HE 291/1993) on 9 §:n 1 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa todettu muun ohella, että määräaikaisen virkasuhteen käyttö tilanteissa, joissa nykyisin nimitetään virkaan viransijainen, lisää virastojen mahdollisuuksia henkilöstöhallinnon joustavaan hoitamiseen. Sijaisen tehtävät ja palkkaus voivat poiketa sen henkilön tehtävistä ja palkkauksesta, jonka virkavapauden ajaksi virkamies on nimitetty.

Korkeakoulu on osoittanut, että A:n nimitysten kohteena on ollut B:n oikeustieteellisten aineiden opettajan pohjavirka ja A on siten toiminut B:n sijaisena. Virasto on voinut järjestää A:n tehtävät asioiden hoitamisen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla siten, että tehtävät ovat voineet poiketa B:n pohjavirkaan kuuluvista opetustehtävistä. Näin ollen korkeakoululla on ollut virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukainen peruste nimittää A määräaikaisiin virkasuhteisiin ajalla 1.3.2005 - 31.12.2007.

Sillä seikalla, että A:n ensimmäinen nimitys ei ole perustunut B:lle myönnettyyn virkavapauteen, vaan esimiehen tekemään päätökseen siirtää B tilapäisesti toiseen tehtävään, ei ole merkitystä asiassa, kun B on joka tapauksessa ollut tämän työkierron johdosta estynyt hoitamaan virkaansa.

A:n väitettä siitä, että D olisi todellisuudessa nimitetty B:n sijaiseksi 1.3.2005 alkaen ei voida pitää uskottavana, kun otetaan huomioon D:n nimittämiskirjasta ilmenevä määräaikaisuuden peruste sekä se, että D:n palvelussuhde korkeakoulun kanssa on päättynyt jo 31.12.2005, kun B:n sijaisuudet ovat jatkuneet 31.12.2007 saakka.

Päätös

Virkamieslautakunta hylkää korvausvaatimuksen.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 9 § ja 56 §

Muutoksenhaku

Valitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Elina Ranz

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat puheenjohtaja Jukarainen, jäsenet Paanetoja, Äijälä, Komulainen, Nieminen ja Sipiläinen sekä varajäsenet Strömberg, Kuusama ja Koillinen.